

**Praxis Iurispatronatus Acquirendi, conseruandiq[ue] illud;
ac amittendi modos breuiter continens**

Viviani, Giuliano

Romae, 1620

Lib. 3. continens in quibus ecclesijs, capellis, beneficijs, vel alijs pijs locis
cadat iuspatronat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61772](#)

LIBER TERTIVS

51

continet in quibus Ecclesijs, Cap-
pellis, Beneficijs, vel alijs pijs
locis cadat iuspatronatus.

CAPVT PRIMVM.

Iuspatronatus haberi potest in Ecclesijs cathedrali-
bus, Monasterijs, in Ecclesijs curatis, in Cap-
pella, Altari, & Basilica.

SUMMARIUM.

- 1 Iuspatronatus quibus in locis acquiratur.
- 2 Iuspatronatus haberi potest etiam in Cathedrali.
- 3 Et in ecclesia Collegiata.
- 4 Et in Monasterijs.
- 5 In Parochiali.
- 6 In Capellis.
- 7 In Altari immobili.
- 8 Et in Basilica.

H Actenus qualiter, &
per quos iuspatrona-
tus acquiratur satis dictum
est: nunc dicendum est, quod

- 1 iuspatronatus † acquiritur in omnibus ecclesijs, Capellis, altaribus, & pijs locis. gloss. in cap. piæ mentis, & cap. filijs 16. quæst. 7. & toto tit. de iurepatronatus. & facit ipsa definitio iurispatronatus. Card. & alij in cap. postulaisti de iurepatronatus. Card. Clement. 2. quæst. 11. de iurepatronat.
- 2 Primo, iuspatronatus † ha-
beri potest in ecclesijs cathe-
dralibus per laicos ex Papæ
privilegio. Præposit. in can.
hortamur. dist. 71. qui patro-
nus non Episcopum, sed alib[us]
D 2 bene-

52 Pars I. Lib. III. Cap. I.

beneficiatos dictæ ecclesiæ præsentabit. Præpositus in can. imperium dist. 10, quia Papa Episcopos facit; sed dictus patronus habebit alios fructus iuris patronatus, excepta dicta præsentatione Episcopi. cap. venerabilem. elect. & cap. nobis de iure patronatus.

3 Secundo, competit ius patronatus † laico in ecclesia collegiata. dicto cap. nobis. excepta præsentatione Prælati, nisi hæc expressè concessa sit in fundatione. gloss. in dicto cap. nobis. in verbo nisi aliter.

4 Tertio, competit † laicis ius patronatus etiam in Monasterijs, excepta tamen præsentatione. cap. Monasterium 16. quæst. 7. dicto cap. nobis, & cap. cum dilectus. de consuetud. Abb. in confil. 59. par. 2. num. 3. si in fundatione id sit. Cardim. Serafin. decis. 1305. p. 2. C. 1. 1. 1.

5 Quarto, competit ius patronatus † in Plebanatu, seu in ecclesia parochiali per supradicta, & cum pleno fructu ius patronatus, cum in ea non sit Collegium. dicto cap. nobis à contrario sensu.

Quinto, competit ius patro natus fin Capellis. dicto cap. nobis. Abb. in dicto conf. 59. num. 3 exceptis capellis fundatis in ecclesijs regularibus Monachorum, vel mendicantium: erunt tamen patronales fundatores tatum quo ad ius honoris, scilicet processio nis, & prælationis in ecclesia, vel Capella, vt in dicto cap. nobis. & quo ad ius one ris, vt in cap. filijs 16. q. 7.

Sexto, competit ius patro natus † in altari immobili ex fundatione, &c. aliquando enim capella pro altari, & altare pro capella ponitur. cap. si quis il primo, 17. quæst. 4. cap. quæstum 1. q. 3. Abb. in conf. 89. par. 2. dummodo altare, & capella construatur de consensu ordinarij, & alterius in ecclesia ius habetis. Altaris autem portatilis non acquiritur ius patronatus, cum non sit perpetuum, nisi aliter ex priuilegio Papæ esset con cedum, & in persona ecclesiastica, vt per Lambert. art. 9. quæst. 11. princip. 1. par. libri primi.

7 Septimo, competit laicis † ius patronatus Basilicæ, idest in ecclesiæ non consecratæ, quâ uis

Pars I. Lib. III. Cap. II.

53

uis ecclesia, & basilica sint
hodie synonima; Abb. in
Rubr. de consecrat. eccles. vel
altar. num. 3. etiam ante

consecrationem in basilica
ius patronatus acquiritur cap.
nemo de consecrat. dist. 1. &
cap. nobis de iure patron.

C A P V T S E C V N D V M.

Ius patronatus haberi potest in Hospitali, Oratorio,
Collegio, & Sedilibus.

S V M M A R I V M.

- 1 *Ius patronatus haberi potest in Hospitali.*
- 2 *Et in Oratorio.*
- 3 *Ius patronatus haberi non potest in sepulchro.*
- 4 *Nec in Collegio scholariū.*
- 5 *Nisi esset Collegium Religiosum.*
- 6 *Campi sancti Pisarum mirandæ.*
- 7 *Ius patronatus cadit in Sedilibus.*

Competit etiam ius patronatus in Hospitali Religioso. Felin. in cap. de quarta num. 14. de præscription. habetur in cap. inter dilectos. vbi Abb. de donat. dummodo construatur cum
Praxis Iurispatron.

- 1 consensu Episcopi, ut per Hostiens. in summa in tit. de Relig. domib. S. quis dicitur locus Religiosus: & ecclesia, & Hospitale in decem & noue casibus æquiparantur, ut per Felin. in dicto cap. de quarta num. 3. usque ad nonum.
- 2 Competit etiam ius patronatus in Oratorio Religioso cum consensu Episcopi constructo, cū Hospitale, & Ora torium æquiparentur. Abb. in cap. vlt. num. 4. de censib. de hoc Innoc. Cardin. & Abb. in dicto cap. inter dilectos. de donation. Super sepulchro au tem non acquiritur ius patronatus, potest tamen large appellari patronus sepulchri is qui habet ius in sepulchro.
- 4 Nec etiam in Collegio scho-

D 3 larium

14 Pars I. Lib. III. Cap. II.

larium cadit iuspatronatus nisi largè, cum non sit quid Ecclesiasticum, seu Religiosum.
Rocch. de Curte de iurepatr. in verbo in ecclesia quæst. 5.
5 & 6. nisi esset † Collegium. Religiosum fundatum nedum ab ecclesiastico, sed etiam de consensu Ordinarij, ipsiq; Ordinario subiectum, & suppositum: quo casu dici potest in eo competere iuspatronatus, ut est Pisis Collegium Puteanum subiectum Archiepiscopo Pisano, erectum fundatum, & dotatum anno 1605. ab Illuſtrissimo & Reuerendissimo Domino Domino Carolo Antonio Puteo Pedemontano Archiepiscopo Pisano, Insularum Corsicæ, & Sardineæ Primate, & in eis Legato nato, viro integerimo, & felicis recordationis, qui nedum dictum Collegium fundauit, verum etiam insignem Capellam Diuo Hieronymo dicatam fundauit, con-

ſtruxit, & dotauit in vetusto, & amplissimo Campo sancto Pisarum, vbi sepultus fuit: 6 (de quo † Campo sancto toto ex marmore confecto, & picturis mirabilibus exornato, illud insigne est & admirabile, quod terra ibi posita, quam Vbaldus de Lanfranchis Archiepiscopus Pisanus Dux classis Pisanae anno Domini 1190. rediens Hierosolima Pisas tulit, Cadavera breuissimo tempore cōsumit, & in cinerem redigit) hic pius vir, & pro pauperibus meden dis Pisarum certum redditum constituit, Medicos, Chirugos, & Aromatharios destinauit, quam piam operam magnificæ Domui Misericordiæ commendauit. Parimodo cadit † Iuspatronatus in Sedilibus, & Banchis in ecclesia factis, & affixis, quod dicitur iuspatronatus laicale large. Cardin. in cap. penult. num. 2, circa finem de septu-

FINIS LIBRI TERTII.

LL